

Kivonat az Erdélyi Múzeum-Egyesület alapszabályaiból.

I. FEJEZET.

Az egyesület célja, címe és eszközei.

1. §. Az egyesület célja az 1841/3. évi Erdélyi Országgyűlésen elhatározott és 1859-ben Kolozsvárt megalapított Erdélyi Nemzeti Múzeum fõntartása, tovább fejlesztése, gyűjteményeinek tudományos földolgozása, a tudományok mívelése, a honismeretnek és általában a magyar tudományosságnak elõmozdítása. — 2. §. Az egyesület címe: Erdélyi Múzeum-Egyesület; a Múzeum címe: Erdélyi Nemzeti Múzeum; székhelyük: Kolozsvár. — 3. §. Az E. M. E. tudományos eszközei: szakosztályok és gyűjtemények. A szakosztályok a következõk: Bölcsészet-, nyelv- és történettudományi-, Természettudományi-, Orvostudományi szakosztályok. A gyűjtemények a következõk: A) Könyvtár: nyomtatványok, hírlapok, kéziratok és oklevelek gyűjteménye. B) Érem- és Régiségtár: történeti és elõnéprajzi-, művészettörténeti és művészeti tárgyak gyűjteménye. C) Állattár: összehasonlító alaktani, rendszertani és az állati életet a természet háztartásában fölõtüntetõ gyűjtemények. D) Növénytár: összehasonlító alaktani, rendszertani és a növényi életet a természet háztartásában fölõtüntetõ gyűjtemények; virágtalan és virágos növények szárított gyűjteménye. E) Ásványtár: ásványtani, földtani és õslénytani gyűjtemények. — 4. §. Az egyesület a M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterrel 1872-ben kötött és 1895-ben megújított szerződés értelmében gyűjteményeit a Kolozsvári Tudományegyetem használatába bocsátotta. — 5. §. Céljainak megvalósítására az egyesület széles körre terjedõ társadalmi tevékenységet folytat, vagyonát gyarapítja és törekvéseinek a hazafias közönséget megnyerni igyekszik. — 6. §. Céljainak megvalósítására az egyesület: 1. szakosztályi üléseket tart; 2. a szakosztályok munkálatait folyóirataiban kiadja; 3. tárait a nagyközönség számára meghatározott módon, bizonyos napokon díjtalanul, megnyitja; 4. táraiban idõnként magyarázó elõadásokat tart; 5. a tárakat illetõ tudomány-szakokból népszerűsítõ és szakelõadásokról gondoskodik; 6. a tárakban folyó tudományos munkáság eredményeit idõhöz nem kötött kiadványokban közzéteszi; 7. vándorgyűléseket; 8. különleges, idõszaki kiállításokat rendez; 9. évkönyvet ad ki; 10. arra rendelt alapítványokból pályadíjakat tűz ki. —

II. Fejezet. Az egyesület tagjai.

10. §. Az egyesület tagja lehet minden tisztességes honpolgár, férfi és nõ, a 11—18. §§-ban meghatározott feltételek alatt. A fölvetelt a jelentkezés vagy ajánlás alapján a választmány határozza el. — 11. §. Ugyanazon feltételek alatt az egyesületnek tagjai lehetnek jogi személyek is, amelyek jogait képviselõ útján gyakorolják. A képviselõ személye és annak megváltoztatása bejelentendõ. 12. §. Az egyesületnek igazgató, alapító, rendes és pártoló tagjai vannak. 13. §. Igazgató tagok azok, kik az egyesületnek legalább 1000 koronát, avagy a Múzeumba fölvehető ennyi értékû tárgyat adományoznak. Az igazgató tagok, mind a magán, mind a jogi személyek, az egyesület választmányának tagjai és a rendes tagok összes jogait élvezik. — 14. §. Alapító tagok azok, kik az egyesületnek legalább 200 koronát, vagy a Múzeumba fölvehető ennyi értékû tárgyat adományoznak. Az alapító tagok a rendes tagok összes jogait élvezik. — 15. §. Az igazgató és alapító tagoktól befizetett összegek, amennyiben nem különleges célú adományok, az egyesület alapítékéhez csatolandók. — 16. §. Rendes tagok azok, akik kötelezik magukat, hogy öt éven át tagsági díj fejében évenként 8 koronát fizetnek. Minden rendes tagnak választania kell a 3. §-ban felsorolt szakosztályok közül, ha valamelyik szakosztálynak működésében a 46—53. §-ban körülírt részt kívánja venni. A tagdíj az év elsõ negyedében fizetendõ; a befizetés elmulasztása a tagsági jogok (55. §.) fölfüggesztését vonja maga után; a kötelezettségek azonban fõnmaradnak. A rendes tag, ha kilépési szándékát az ötödik év vége elõtt be nem jelenti, úgy tekintendõ, mint aki további öt évre rendes tagsági kötelezettséget vállalt. — 17. §. Pártoló tagok azok, akik kötelezik magukat, hogy három éven át évi 4 koronát fizetnek. A tagdíj az év elsõ negyedében fizetendõ; a befizetés elmulasztása a tagsági jogok (56. §.) fölfüggesztését vonja maga után, a kötelezettségek azonban fõnmaradnak. A pártoló tag, ha kilépési szándékát a harmadik év vége elõtt be nem jelenti, úgy tekintendõ, mint aki további három évre pártoló tagsági kötelezettséget vállalt. — 18. §. Évközben belépõ tagok tartoznak a belépés évére esõ egész tagdíjat megfizetni. Tagsági jogaik és kötelezettségeik is az év elejével kezdõdnek.

VI. fejezet. A tagok jogai és kötelességei.

54. §. Az igazgató tagok az alapító- és a rendes tagoknak összes jogait élvezik és azonfölül tagjai a választmányoknak. Az alapító- és a rendes tagok egyforma jogokat élveznek. — 55. §. A rendes tagok jogai a következõk: a) szavaznak a közgyűléseken; b) indítványokat tehetnek, de azok érvényes határozat hozatala elõtt a választmányban tárgyalandók; c) választanak és választhatók; csupán az elnöki és két alelnöki állásra nem választható más, mint igazgató vagy alapító tag; d) díjtalanul kapják az egyesületnek általános természetû és népszerű kiadványait; e) díjtalanul látogathatják az Erdélyi Múzeum tárait, valamint az egyesülettõl rendezett idõszaki kiállításokat; f) díjtalanul vehetnek részt az egyesület vándorgyűlésein és minden általa rendezett népszerű és tudományos elõadáson; g) díjtalanul vehetnek részt a szakosztályok fölõlvasó ülésein; h) részt vehetnek ama szakosztály működésében, amelybe a 16. §. szerint beléptek s annak kiadványait

díjtalanul, a többi szakosztály kiadványait pedig kedvezményes áron kapják. — 56. §. A pártoló tagok jogai a következők: a) díjtalanul látogathatják az Erdélyi Múzeum tárait, valamint az Egyesülettől rendezett időszaki kiállításokat; b) díjtalanul kapják az egyesület évkönyveit és a népszerű előadások füzetait; c) díjtalanul vehetnek részt az egyesület vándorgyűlésein, valamint minden általa rendezett népszerű tudományos előadáson; d) évi 2 koronával előfizethetnek egy-egy szakosztály kiadványára.

Kivonat az Erdélyi Múzeum-Egyesület Természettudományi Szakosztályának ügyrendjéből.

I. Cím, cél és eszközök.

1. §. A szakosztály czíme: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Természettudományi Szakosztálya. — 2. §. Főadatai: a) Művelni a természettudományokat általában, de különös tekintettel a természettudományoknak azokra az ágaira, melyeket az Erdélyi Nemzeti Múzeum természeti tárai szolgálnak. b) Terjeszteni a természettudományi ismereteket és a természettudományias gondolkodást. c) Az Erdélyi Nemzeti Múzeum természeti tárait a múzeumi kezelésnek korszerű tudományos megállapításában és a táraik anyagának tudományos földolgozásában segíteni.

II. A tagok jogai és kötelezettségei.

6. §. A szakosztály tagjaiként tekintendők mindazok a tagjai az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek, kik az Alapszabályok 16. §-a szerint a természettudományi szakosztály működésében az Alapszabályok 46—53 §§-aitól körülírt részt kívánják venni és e szándékukat az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnökségének bejelentették. — 7. §. Minden tag részt vehet a szakosztály szakülésein, ott fölolvasásokat, előadásokat vagy bemutatásokat tarthat, a napirenden lévő minden tárgyhoz hozzászólhat. A tagoktól származó közleményeknek a szakosztályt szolgáló folyóiratban közzétételére esetről-esetre a folyóirat szerkesztője határoz a választmány hozzájárulásával. — A szakosztályi tagok díjtalanul kapják a szakosztályt szolgáló folyóiratot.

IV. A szakosztály ülései.

15. §. A szakosztály ülései: a) közgyűlések, b) választmányi ülések, c) szakülések, d) népszerű ülések, e) vándorgyűlések. — 27. §. A szakülések tisztán tudományos összejövetelei a szakosztálynak. Tartásuk időrendjét a szakosztályi elnök határozza meg, az egyes gyűlésekre a tárgysorozatos meghívókat az elnök és titkár aláírásával a titkár küldi szét a tagoknak s a közönséget hírlapok útján is meghívja. A szaküléseken csakis a tárgysorozaton levő kérdésekhez lehet hozzászólni. — 28. §. A népszerű és vándorgyűlések rendezéséről a szakosztályi választmány az igazgató választmányjal egyetértően intézkedik. — 29. §. A szakülésekre bejelentett előadások, értékelések és bemutatások kivonatát minden szerző köteles legkésőbb az ülés kezdetéig a titkárhoz juttatni, ki azt a jegyzőhöz és szerkesztőhöz teszi át fölhasználásra. Egy-egy értekezés kivonata két nyomtatott oldalnál nagyobb nem lehet.

V. A szakosztály céljait szolgáló folyóiratnak kiadása.

30. §. A szakosztály az Erdélyi Múzeum-Egyesület részéről rendelkezésére bocsátott összegekből (4. §.) folyóiratot ad ki, melynek címe „Múzeumi Füzetek.“ Alcíme: „Az Erdélyi Nemzeti Múzeum természettárainak (állat-, ásvány-, növénytár) és az Erdélyi Múzeum-Egyesület természet-tudományi szakosztályának Értesítője.“ — 32. §. A folyóirat a szaküléseken előadott, fölolvasott, vagy bemutatott közleményeket s a szakosztály minden üléséről fölvett jegyzőkönyveket részletesen vagy kivonatossan, valamint a szakosztály ügyeire vonatkozó apróbb értesítéseket közli. Mindezt legalább kivonatossan közli a „Múzeumi Füzetek“ „Revue“-je francia, angol vagy német nyelven. — 35. §. A közleményekért a szakosztály szerzői tiszteletdíjakat fizet, ha a költségvetés erre fedezetet nyújthat. A nyomtatott ivenként számított tiszteletdíjat a költségvetés arányában és keretén belül a választmány szabja meg. — Egy-egy közlemény rendszerint 3 ívnél többre nem terjedhet. Nagyobb közlemények fölvételéhez esetről-esetre a választmány hozzájárulása szükséges. Közleményekért tiszteletdíj nem jár, ha azok nyomtatásban már máshol is megjelentek. Különlenyomatok csakis a szerző költségére adhatók ki; áruk a szerző tiszteletdíjából levonandó. — 36. §. A „Revue“ közleményeiért tiszteletdíj csak a fordítót illeti. A fordítói tiszteletdíj a szerzői tiszteletdíjnak fele. — 38. §. A folyóiratért cserébe küldött összes nyomtatványok az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárát illetik meg.

